

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanulóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felolós szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Fém tárgyak bevallása. A háztartási fémeknek hadicélokra való beszolgáltatása nem hozta meg a várt eredményt. A miniszterium mielőtt szigorubb eszközökhöz nyulna, még egy alkalmat akar nyújtani a közönségnek a fém tárgyak beszolgáltatására. A fémközpont az egész ország területére kiterjedő szervezetet állít fel. Bizonyos számú község kap egy fémbevallót, aki a maga körzetében a fém tárgyakat ellenőrző jegy átadása mellett a hatóság által megállapított áron készpénzen megveszi és a fémközpontnak átszolgáltatja. A fémbevallók visszaélések elkerülése végett kötelesek beváltó helyeiken a maximális árakat kifüggesztetni.

Aki eddig fém tárgyait el nem adta, folyó évi március hó 15-ig a fémbevallóknál mindenkor megteheti. Az eddigi mulasztásért meg nem büntetik. Ha azonban ez az intézkedés sem jár eredménnyel, úgy a hatóság el fogja rendelni a házról-házra járás útján történő felkutatást. Ebben az esetben azonban a tulajdonos nemcsak anyagi előnyöktől esik el, hanem a kivételes törvényekről szóló felhatalmazás alapján a végrehajtott hatalom igen szigorú megtorló büntetésekkal is sújta. Önmagának ártó következményeket hárít magára s a háború sikeres befejezését nem méltányló szükségletéről tesz tanúságot, aki még most sem teszi meg hazafias kötelességét. Mi ezt közönségünkről nem akarjuk feltenni. Adj a tehát fém tárgyait mindenki idejében.

Új rekvirálás. A vármegye területén meg-ejtett gabonarekvirálások nem jártak a várt eredménnyel, amennyiben a kivett mennyiségnek csak mintegy felét sikerült biztosítani. Mert az országos rekvirálás eredménye sem jobb, a közlelmézési

hivatal rendeltére újabb rekvirálás lesz a szükséges élelmiszerek biztosítására. A törvényhatósági gazdasági intéző bizottság javaslatára Veszprém vármegyében a rekvirálás új módja abban áll, hogy a 200 holdas és azon felül levő birtokosoknak vetőmag és takarmányozás címén visszatartható gabonamennyiségét újra átvizsgálják, illetve leszál-lítják.

A leszálított mennyiség kat. holdanként a következő lesz: tavaszi búzánál 110 kiló, árpanál és zabnál 100, szemes tengeri termelésnél 20, takarmány tengerinél 120 kgr. Ezenkívül tekintettel a késői tavaszra való kilátásra az alispán javasolni fogja a tavaszi buza termelésének mellőzését, ami helyett az érdekelteknek kat. holdanként 110 kg. árpa vetőmagot fog kieszközölni. Leszálítottak ezenkívül az állatok takarmányozására fenntartott gabonamennyiségeket is. Az így fennmaradó hányadot a H. T. részvénytársaság maximális áron átveszi. A rekvirálások nem a helyszínen folynak le, hanem megállapított időben és helyen a hatósági résztvevők és a tulajdonosok között lefolyó szóbeli, helyesebben írásbeli megállapodás alapján. A tárgyalásokat dr. Hollitscher Károly vezeti, de részt vesz azokon dr. Véghegy Kálmán alispán is. Ezekre a megbeszélésekre hozzák magukkal a birtokosok a rekvirálás után fennmaradt gabona és takarmány mennyiségéről való pontos kimutatást, a gazdaság nagyságának képét (mennyi a szántóföld, rét, erdő stb.), a gazdasági üzlettervet, valamint az állat-állomány pontos összeállítását. Aki az érdekeltek közül személyesen nem jelenik meg, az új rendelkezés értelmében szükségessé váló levonásokat távollétében teszik meg.

Jól eljünk, hogy jól megéljünk.

A háború keserű megpróbáltatásai között, kemény és kerges hónapok után újra derűs megnyugvás sugárzik a lelkekre, megjelent a vasöklű rendelet, amely végre az oktan mulatásnak és szertelen dözölésnek erős építési korlátokat szabott. A gazdag könnyelműek és a könnyelmű szegények kezéből kiűtötte a pezsgős és boros poharat az új záróra-törvény, mely — mint a kitűnő orvosi rendszabály a beteget — komoly, munkás, szorgalmas, becsületes, józan polgári életre kényszerít mindenkit.

Az utóbbi időben többször jelentkezett ez az erős kéz, amely az erkölcsi gyomoknak egész erdejét irtotta ki már. Mos újra egy súlyos és pusztító járvány fészkeire ütött rajta és ezt a cselekedetét épen olyan ünnepies áhitattal fogadta minden ember, mint amilyen nagyságos komolysággal vivják az élet-halál harcot a fronton és front mögött. Mert arról van szó, hogy a haszontalanul elpocsékolott órákat mindenki úgy használja fel, a hogy az ország és önmagának java megköveteli.

Elmult az az idő, amikor urai voltunk az időnek. Ha akartuk este volt a reggel és nappal az éjszaka. A legfájdalmasabb szenvedések ideje azonban rákényszerítette

Mulatókhöz.

Hogy tud ma valaki nevetni, kacagni:
mikor Élet várát bontják
s a Halál szekerét tolják?

Hogy tud ma valaki nevetni, kacagni:
mikor vértől szennyes minden,
tenyérnyi fehér folt sincsen?

Hogy tud ma valaki nevetni, kacagni:
mikor fuldoklik mindenki,
csak halni kell, meg temetni?

Hogy tud ma valaki nevetni, kacagni:
mikor ott fenn az égből is
Könny van az Ur szemében is?

Hogy tud ma valaki nevetni, kacagni:
mikor ha mindenki nap-nap után sirna,
még akkor se jutna könny mindegyik sirra.
Sok millió sirra...

Vértessy Gyula.

Kis mesék.

Írta: Göllöncsér Elek.

II.

A tücsök és a hangya.

A tücsök: Ah, van szerencsém. Jó napot kívánok, kedves Hangya ur.

A hangya: Jó napot. (Nagyot néz. Magában.) Ki ez? Ki lehet ez?

A tücsök (Illeg-billeg és majdnem dalolva): Ha jól emlékszem, ugy-e bár, volt már szerencsénknél találkozni.

A hangya: Igazán megvallom... (Magában) Ez az ur oly udvarias, hogy biztosan kölcsönt akar kérni.

A tücsök: Ha nem csalódom (balszemével kacint) mi már voltunk egy társaságban.

A hangya: Kérem, igazán, lehetséges, de az embert a sok gond, az örökös munka, a nehéz megélhetés...

A tücsök: Igen, igen! Most már egészen bizonyos. Nagyságod szavai teljes világosságot hoznak emlékezetembe. Valami olvasó könyvben voltunk mi együtt és a szegény diákok átkozták minket, mert meg kellett tanulni bennünket könyvnélkül.

A hangya: Ah! Igaz. Csakugyan. De... (Egy lépést hátra tesz, mintha mondaná, hogy akkori elveit ma sem adta fel.)

A tücsök: Ha jól meggondolom, én akkor is olyan szegény voltam, mint ma. Uraságod pedig nagy készletet halmozott fel.

A hangya: Az rég volt, talán igaz sem volt. Ön, uram, oly jó színben van, olyan derűs, mint egy júniusi hajnal, hegedű van a hóna alatt. Bizonyára jól mulatott.

A tücsök: A jó kedvettem mindig magammal hordom, bár, be kell vallanom, hogy van ember-ező kedvem is.

A hangya: Ön elremit! És mikor van az az evő kedve?

A tücsök: Mikor?! Amikor ilyen telhetetlen zsákokkal találkozom mint Ön. Emlékezik, hogy ama bizonyos olvasókönyvbéli együttléttünk alatt, amikor pillanatnyi pénzzavarom évekig eltartott, és folyton könyörgöttem Önnek, hogy nézze, beállott a szigorú tél, sok a gyerek, kevés a jövedelem, nincs enni való, egy falat kenyér nincs. Kértem adjon, hiszen Önnek van. És mit mondott Ön akkor?! Olyan goromba pofát vágott, mint a borz, amelynek vackába betolja képét a tacsó és szivtelenül oda vágta, hogy nem ad, mert én egész nyáron át csak muzeikáltam, daloltam és mint a harmadfű csikó, csak ugrándoztam.

A hangya: Felejtük el! Azóta engem is letört a háború és Ön sohase volt olyan egészséges mint ma. Ugy-e nincs köszvénye?! No lássa, ha dusan táplálkozna, bizonyosan köszvénye volna.

A tücsök: Már megint okoskodik?! Nézze abban az olvasókönyvbéli mesében az volt a tanulság,

az embereket az életnek komoly élésére. Megtanultunk lemondani mindenről, aki pedig nem akart okulni, arra rákényszerítették a csendes életet. Szüneteknek kellett érkezni, hogy lehulljon, leégjen rólunk a tivornyás könnyelműség köntöse. Józan ésszel és egészséges erkölcsi érzékkel bíró komolyak és becsületes harcosok, kik tiszta szemmel nézik a jelent, örülnek a hamar megcsendesedett kora éjszakának. És ha majd megcsendesedtek, ha majd észreveszik, hogy az élet új élése jobb, mint volt a régi akkor a béke-szent hajnalának megérkezése után is azon az úton maradnak, melyeket a háborús idők kivételes rendelkezési korlátok közé szorítottak.

Amit megtanultunk a háboruban, fordítsuk javunkra a béke idején. Jól éljünk, hogy jól megéljünk. Támogassuk a becsületes törekvéseket, adjuk meg a tiszteletet a munkának.

HIVATALOS RÉSZ.

Uj tiszteletbeli kanonok. Ő császári és apostoli kir. Felseje b. e. bibornok-püspököink felterjesztésére f. évi február hó 3-án Badenben kelt legfelsőbb elhatározásával Szabó József törökkoppányi plébánost a veszprémi székesegyházi káptalan tiszteletbeli kanonokjává legkegyelmesebben ki-nevezni méltóztatott.

Az Eucharisztikus Társulat egyházmegyei igazgatói tiszteről Kránitz Kálmán felsz. püspök ur lemondván, helyére Engelhardt Ferenc veszprémi tanítónőképzőintézeti igazgató nevezetett ki egyházmegyei igazgatónak.

Dispositio. Koncz János eddigi németufalvai kisegítő káplán Lengyeltötiba, Brand Béla lengyei-tóti káplán Szőlősgyörökre kápláni minőségben áthelyeztetettek.

Állami tanítók kirendelése. A vallás- és közokt. miniszter úr Hartmann Julianna állami tanítónőt a homokbödögei, Tanai Erzsébet állami tanítónőt pedig a nemesszentandrászi róm. kath. iskolához szolgálati felére kirendelte.

hogy aki nyáron nem gyűjt, annak télen felkopik az álla. Aki irta, az szegényen halt meg, mert a mesemondó, dalos nép, mint én is, mindig szegény. Ellenben egy pár stréber tanféri felvette mesénket a közoktatási terv szerint készült olvasókönyvbe; a stréber előlépett és osztályt kapott a könyvkiadótól; a könyvkiadó pedig úgy meg-gazdagodott, hogy a leányait kaucióval adta férjhez lapos eszményű tisztecskékhöz. Maga nem kapott belőle?

A hangya: Én?

A tücsök: No, de mindegy. Kedves Hangya ur, Ön nagyon jól tudja, hogy most mindent jegyre adnak. De azt is tudja, hogy meg van határozva a fejkvóta. És azt is, hogy akinek főlösege van és azt eltitkolja, azt becsukják. Nem kell Ön előtt felfednem, hogy Önnek felesége van. Az olvasókönyvbeli szereplésünk óta köz tudomásu az Ön szorgalma és gyűjtőtehetsége. Én figyelmeztethetném rá a hatóságot, de nem teszem, mert Ön azóta megjavulhatott és ad a feleségből.

A hangya: Én?

A tücsök: Igen, Ön. Ha azonban mégis megmaradna a régi ridég állásponton, én az ellen is tudok egy orvosságot. Ki írom az újságba, hogy Ön a ki nem csépeit buza-asztagra szalmát hányatott, hogy az szalmakazainak nézzen ki, hogy Ön rengeteg kukoricát elfalaztatott nagyszerű padlásán, hogy a krumpliját elásta a szántóföldön és utána feleztantatta a földet, hogy a jeleket eltüntesse; hogy Wertheim asztréjében cukor van,

Tanítói kinevezések. Kiss Mária Dabroniczra, Bdnhegyi Árpád Somogyhárságra, Szekeres Sándor Dötkre, Csicsinovic József Badacsonytomajra, Bucsy Aladár Kővágóörsre, Radnai Valéria Borsodpusztára kántortanítóknak, illetve osztálytanítóknak kinevezettek.

Pályázat. A zalagyömrői (Zala m. Sümeg mellett) róm. kath. iskolaszék lemondás folytán a megüresedett osztálytanítói állásra törvényes fizetéssel pályázatot hirdet. Lakása, 1 butorozott szoba megfelelő lakbérpótlékkal. Kötelességei a díjleiben. Megválasztott tartozik a „Gondviselés” segélyalapba beiratkozni. Zenébe jártas nők is pályázhatnak, akiknek szinte kötelességük lesz szükség esetén a kántortanítót helyettesíteni. Választás március 11-én, mely után az állás azonnal elfoglalandó. Személyes megjelenés előny, de nem díjazatik. Az iskolaszék újabb pályázat hirdetésére való jogát fenntartja. Vasúti állomás 15 perc, vasúti gócpont $\frac{1}{2}$ óra a községtől. Kérvenyek a zalagyömrői plébánia címére kéretnek u. p. Ukk. Vasúti állomás Zalagógánfa, vagy Ukk. Iskolaszék.

A veszprémi Károly-templom.

Irta: dr. Dornay Béla.

A veszprémi városi közkórház és temető előtti Károly-terén emelkedő festői kis templom 1917. február 13-án töltötte be teljes mértékben hivatását s érte el teljesen rendeltetési célját: kriptájának üregébe zárta fejedelmi építettségét, boldogemlékü biboros-püspökünknek, báró Hornig Károlynak romlandó porhüvelyét. Ott nyugszik immár a nagy halott szüleinek és öccsének társaságában és a boldog feltámadás reményében!

Fényes temetése alkalmával sok egyházi és világi előkelőség adózott csodálattal vegyes elismeréssel e kis templom szépségei iránt, talán nem lesz érdektelen, ha ez alkalommal közelebbről megismerkedünk ezen kis templommal, a Károly-templommal, mely nemcsak Veszprém egykori biboros-püspökének nemes izlését és bőkezű áldozatkészségét, továbbá el nem évülő emlékét fogja hirdetni a késői utódoknak is, hanem fejedelmi díszre, nevezetesen látnivalóvá, szemléltető izlésének nemesítője, áhitatos lelkeknek a Teremtőhöz való emelője, a feltámadás vigasztaló és megnyugató gondolatának ébrentartója lesz, amíg fennáll, mindenkori.

E kis templomot, melyet a Feltámadás templomának, vagy Károly-kápolnának is neveznek, Kesselbauer Agoston építésmérnök, volt Veszprém városi mérnök tervezte 1903-ban, de eltávozása s még inkább betegsége miatt, az építést nem vezethette, úgy hogy a keresztülviteli intézkedé-

seket Rainprecht Antal püspöki jószágkormányzó-nak kellett teljesítenie. Majdnem pontosan egy évtizeddel ezelőtt, 1907-ben készült el teljesen a templom s október 13-án, Magyarok Nagyaszonynak ünnepén, áldotta meg nagy ünnepségek keretében Kránitz Kálmán felsz. püspök ur.)

A boldogemlékü püspök Veszprémnek Szent István és Gizella-korabeli, ősi tradícióhoz híven, románstíliú templomot kívánt emelni, amely óhajítás lényegében teljesedésbe is ment, amennyiben — bár a románstíliú hosszahajó elrendezését a helyszíni viszonyok lehetetlenné is tették és központi alapszerkezetű, bizánci emlékeztető építmény emelését tették is szükségessé, — mégis az alapterv minden egyes tagja és részlete román felfogásban és kidolgozásban részesült. Ugyanis a városi közkórház előtti tér háromszög alakja és azon éles szög, melyet a balatonfüredi országot és a nagy kórházi épület homlokvonala képez, a Kesselbauer-féle tervezetre vonatkozólag igen fontos tényként szerepelt, mert eleve kizárta azon lehetőséget, hogy a templom hosszahajó elrendezései legyen. Minthogy a hosszahajóelrendezésű templom sem a térrel, sem az országgal, sem pedig a kórházi épülettel összhangba hozható elhelyezést nem nyerhetett volna ezért Kesselbauer mérnök a centralis elrendezésű, tehát a bizánci épületekhez hasonló kompozíciót választotta és vitte keresztül sikeres megoldással. Így azután a tervező mérnök elérte, hogy a templom hossztenegelyét a vásártér felé néző szög felező vonalába helyezzék, ha bármely oldalról közeledünk is a templom felé, mindig két homlokzat távlati képe tűnik elénk, mely mindig jó benyomást kelt, sőt valósággal lebilincsel.

Vegyük szemügyre a kis templom külsejét! Mint már említettük, a Károly-templom központi elrendezésű, tehát a bizáncihoz hasonló, kupolaszerű épület, melynek bőségesen osztott és pompásan tagozott, majdnem minden egyes részlete, művészi román kidolgozásban részesült. Az egész épület alsóórsi, perm-kori vörös homokkőből, az u. n. „vöröskő”-ből, cyclops-falazással épült, de az ajtók, ablakok bétele, gömbszegélyes oszlopai, a sarkok és szögletek, oromzatok és párkánydíszek stb. gondosan faragott homokkőből vannak építve. Ezen pompás műkönek bizonyult könyag, melyet Veszprém környékén már az ó- és középkorban is szelvényben használtak, különleges varázst, komoly méltóságot, tartós szilárdságot és állandóságot és valami sajátos veszprémi színezetet ad a monumentális épületnek.)

A keleti oldalon lévő főkapu kápolnaszerű és tatali vörösmárványból (júra-kori liász mészkőből) összerűt építménybe van illesztve és gazdag, finom műkezelése által tűnik ki. A főkapu nyílása ezen kápolnaszerű előépítmény falába nem ép-

hogy a szőlőjében kávé és petróleumot rejtget. Nos?

A hangya: Uraságod zsarolni akar?

A tücsök: Nem, én csak elégtételt veszek azért, hogy Ön abban a mesében az emberek százezrei előtt meghurcolt.

A hangya: Lássá, én óvatos ember vagyok. Főlösegem nincsen, de gondoskodtam két tanuról, akik bizonyítják majd a bíróság előtt, hogy Ön zsaroló. (Két hangya előlép és meghajítja magát.)

A tücsök (Magában): Sapperlott! Ez nem sikerült! (Gyorsan távozik.)

A drámai fejlemények ez után a következők:

Hangya ur fejlelenti Tücsök urat. A bíróság Tücsök urat zsarolás miatt becsukja. Hangya ur nyugodtan dörzsolja a kezét és megelégedetten mondja:

— Most megint lefőztem. Ha nem is az olvasókönyvbe, de az újságba belekerül. A erkölcsi diadal megint az enyém. És ami a fő: nemcsak, hogy nem kap a feleslegcskéimből, hanem most már nyugodt is lehetek, mert egy börtönviselt ember szavának nem hisznek az emberek.

És Hangya ur élvezi az életet. Tücsök ur kiszabadul. És nem nyugszik. Minthogy biztos a dolgában, fejlelenti Hangyát árdrágító visszaélés miatt, mert Hangya saját házi szükségletét meghaladó mennyiségben élelmiszereket halmozott fel, sőt nem jelentette be a rezt stb.

Hangyát árdrágító visszaélés és egy csomó kihágás miatt elítélik, de tekintettel eddigi életmódjára és arra, hogy eddig tisztességes életet élt és példásan viselte magát, büntetését a büntető novella egy szakasza alapján felfüggesztik.

Tücsök örül ennek és egy éjszaka macskazenét rendez Hangyának.

Hangya fejlelenti őt és éjjeli csendháborításért Tücsök Aurélt megint elcsukják.

Tücsök erre elmegy a közoktatásiügyi minisztériumba, hogy az olvasókönyvekből a „Tücsök és a Hangya” című olvasmányt mint erkölcselent, tiltásák ki.

Az emberek ezt eltanulták tücsökektől és hangyáktól s azóta mindenki azt lesi, hogy a másik mit tesz, mit csinál, mit eszik, volt-e a fronton, van-e mit aprítani a tejbe, van-e elrejtett feleslege. Az embertől eltanulták a honatyák s most a parlamentben is neki megy a tücsök a hangyának, de a hangyák se hagyják magukat s míg ég a ház fejk fölett, azt akarják elhíttetni a világgal, hogy nincsen fontosabb tenni való a világon, mint azt kimutatni, hogy mi a parlamenti tisztesség, mi a politikai etiquette és delicatessé és hogy melyik képviselő milyen hasznot húzott a háborúból.

Tacitus tollá kellene a leírásához és nem ilyen vonalalatti szárnypórbálgatás!

szögűleg, hanem befelé fokozatosan szűkülő tölcseridombban készült, ami a kapu oldalfalainak gazdagon faragott ékítésében nyilvánuló hatást megképezően fokozza. A kapu jobb- és baloldalán két-két vörösmárvány oszlopot látnak és ezen változatosan és mértékkel ékesített oszlopok szárain végigfutó faragott román díszítmenyek a kapu terét átölő íveken is folytatódhatnak s egyúttal művészi kapubútorlet adnak. A felette levő s kőkeresztet viselő, háromszögű, hegyescsúcsú tetőoromzat faltere drapériaszzerűleg van kiképezve s közepén, a 15—15 bojtos bibornoki kalap alatt, báró **Hornig** Károly keresztben egymásba fonódó H K monogramja van domborművesen kivésve. Az egész kapuzat **Csikász** Imre, korán elhunyt, nagy reményekre jogosító szobrászművészünk tervei szerint, újabban (1913.) készült és idővel mindjobban fakuló világos vörös hus-színével, csiszolt márvány felületével, heterogén anyagával élesen ellát az egész épület sötétvörös homokkő-anyagától és tónusától. Onmagában véve, tehát az egész épületől elvonatkoztatva, nagyon szépen hat és valóban művészi lenne ezen vörösmárvány kapuzat és méltó **Csikász** művészi birnévéhez, de így a vöröshomokkő-épülethez támasztva, nem mutat azzal harmóniát. A vörösmárvány főkapuzat felett hatalmas félkörívű színes ablakot látnak, mely magasra nyúlik fel a nagy bejáratú falter lépcsőzetes félkörívű párkánnyal díszített oromzata felé. Az oromzat oldalait szépen alakított támtetők élik, csúcsát pedig rózsakereszt díszíti. A vörösmárvány főkapuzattól jobbra és balra 3—3 szűk, hosszukás, mélyenfekvő és az egész épületnek megöröszített templonszerű jellegű adó, román ablakcska szolgál a belépő csarnok megvilágítására.

Az előcsarnoktól jobbra (északra) és balra (délre) az épületlőmegből erősen kiszögellő és kereszthajóra emlékeztető épülettájakat látnak, melyeknek északi és déli zárófalából kis kerek apszis-alakú kápolnák állanak ki. A déli kis kápolnában áll a lourdesi Szűz szobrával ékesített kis oltár, míg az északi oldalon álló párja a kórusra vezető lépcsőt rejtje magában. Mindegyik apszis-szerű épületrész alul a várfalak lőréseihez hasonló hangnyílások, felül pedig félköríves román ablakok világítják meg.

A kívülről kereszthajóra emlékeztető épülrész után a központi elhelyezéssű, nyolcszögű, magas falaktól alkotott, kupolaszerű építmény tűnik fel a legszembetűnőbbben. Oldalfalain, a körülötte levő csarnokok és épületrészek tetőit felett, délről és északról egy-egy nagy kerekablakot, a nyolcszög másik négy oldalán pedig egy-egy, gömbszelvényes oszloppal ellátott ikerablakot látnak. Ezek felett és a tetőpárkány alatt, a szabadon álló nyolcszögű oldalfalakon galériás koszorú vonul végig. Tulajdonképpen két-két, illetőleg váltakozva három-három félkörívvel zárt és gömbszelvényes oszlopokkal elkülönített — és az ikerablakokra és a hármast ablakokra emlékeztető — csekély mélyedéssű fülkék ezek, melyeket az egyhangúság elkerülésére, élenkítésül illesztett ide a tervező. Az egész kupola tarka eternittel fedett, meredek nyolcszögű gúlás tetővel van ellátva, tetején rózsakereszt díszlik.

V. D. Veszprémi Hirlap, XV. évt. 42. szám, 1907. okt. 20. — Az előző, 41. számban, 1907. okt. 13-án, szakavatott tollal írta le a Károly-templomot Ádám Iván „Van új templomunk” címmel.

Lóczy Lajos szerint (A Balaton környékének geológiai képződményei stb. Bpest. 1913. 25. old.) a permi homokkő középső szintje nagyon jó építőkövet és mátkövet adnak. Felsőőrs, valamint Révfölő környékén sok helyen lejtik be a követ és hogy milyen jól érvényesül a műépítés keze alatt, azt szépen illusztrálja a br. **Hornig** Károly veszprémi püspök ur bőkezűségéből épült emlékkápolna Veszprém-ben, a Balatonfüredre vezető út mellett. Ennek a tiszta román stílusban, faragott kőből épült templomnak kövei az alsóőrsi Kuthegy kővágójából származnak. (Tudvalelőleg újabban ezen vörös homokkőből épült a veszprémvármegyei múzeum befejezéshez közeledő, pompás épülete is.)

A Csikász-féle márványportálé költségei 12.294 K 94 f-re rugnak. (Folytatjuk.)

Vasuti összeköttetésünk. Nem tartozunk azok közé a városok közé, akik kedvező vasuti összeköttetéssel dicsekedhetnek. Évtizedekkel ezelőtt történt mulasztásokat nem lehet egészen helyrehozni. Annál több érdekünk kívánja, hogy a megjelölt jól felhasználjuk. Am a háborús körülmények itt majdnem elviselhetetlen nehézséget górdítottak elénk. A Déli Vasut háborus menetrendje szerint Szekesfehérváron át ma egy nap alatt Budapestről nem lehet megfordulni. A veszprémi közönség ennél fogva egészen a balatonparti vasutara van utalva a visszautazásban. D. u. 3 óra táján indul egy vonat Kelenföldről, amely este 6 óra után ér Alsóőrsre, ahol vele csatlakozik a Balaton-

füredről induló vegyesvonal. Többször megtörtént, hogy a budapesti vonat nagyobb késéssel érkezett Alsóőrsre. Ilyenkor a veszprémi vonat nem várta meg. Így megesett, hogy a veszprémi utasoknak vagy külön kocsit kellett fogadniok a távol fekvő faluban, vagy ha ezt nem tették, akkor az alsóőrsi állomás viszonylag szűk harmadik osztályában kellett megmaradniok, mert a 2-ik osztályt fel nem nyitották. Mindenki érezte ezt a visszasságot. Ma nem könnyű kocsit fogadni, mert sokszor pénzért sem fognak be falun télviz idején megfélelő ruha nélkül ki mer hosszabb kocsitúra vállalkozni. A vasuti vendéglőt a záróra rendelet miatt korán be kell csukni, így itt sem lehet megszálni. Gondoljunk aztán arra a kellemetlenségre, ami a vasuti váróteremben töltött éjszakázással jár. Halatszottak is mindenféle panaszok ez ellen a furcsaság ellen.

Olvasóink megnyugtására közöljük, hogy a helyzet megjavítására megtörténtek a lépések, amennyiben a közigazgatási bizottság folyó havi üléséből felirt a kereskedelmi miniszterhez és a szombathelyi, valamint a zágrábi üzletvezetőséghez, melyben a körülmények feltárása után kérte a megfelelő intézkedések megtételét.

A közigazgatási bizottság ülése.

Veszprém vármegye közigazgatási bizottsága **Hunká** Dénes főispán elnöklete alatt f. hó 10-én tartotta havi rendes ülését. Az ülést megnyitván, kegyeletes szavakkal emlékezett báró **Hornig** Károly bibornok püspökről s előterjesztette a vármegye részvételek módzóait a temetésre. Az előterjesztés elfogadása után a bizottság tagjai meghallgatták a havi jelentéseket, amelyek a vármegye közállapotainak vázlatosan ismertetett következő képet mutatják.

Közegészségügy.

A vármegye területén a közegészségi állapotok általában kielégítőek voltak. A beérkezett jelentések alapján ugyanis az általános megbetegedettek száma kisebb volt, mint december havában. Fertőző betegségek járványáról nem érkezett jelentés. Szőrványos megbetegedési esetek a következő arányban fordultak elő: difteritisz 19, hasiagymáz 21, kanyaró 53, vörheny 21, járványos fültőmirigylob 7, trachoma 4 esetben. A szükséges intézkedések mindenütt megtörténtek. Az országos elmegyógyinteztetbe összesen 4 ön- és közveszélyes örüllet szállítottak be. A csecsemő-halandóság még mindig növekedőben van, aminek oka részben a felügyelet vagy ápolás kelő hiánya, több esetben a zord időjáráshoz mért fogyatékos ruházkodás.

Mezőgazdaság.

A hó vége felé bekövetkezett hideg időjárásal nagy havazás lépett fel, amely az őszi vetéseket megvédi a kifagyás ellen. Másrészt a fagy beálltával a téli gazdasági munkák, melyek már majdnem megakadtak, újra folytathatók. A hidegnek előnye az, hogy a föld kifagyva porhanyó talajt ad a tavaszi vetésekhez. Az állattárakban némi visszacsés mutatkozott, a szarvasmarhánál kisebb, a sertésnél nagyobb mértékben.

Közutak.

Január hó folyamán minden törvényhatóság és állami építkezés az utakon a dolog természetéből kifolyólag, valamint a célra szükséges szállítás miatt a szükséges hatóságok lebonyolítása körül szünetelt. Ahol a kavicsszállítás lebonyolítása körül történt visszasság fordult elő, az alispán megtette a szükséges hatósági intézkedést. Hogy az állami és törvényhatósági utakon a közlekedés fenn ne akadjon, az államépítészeti hivatal törvény adta jogával élt s a hófuvasokat egy kocsinyomra kihányatta. Veszprém-ben és határában ennek a munkának elvégzésére a helybeli katonai parancsnokság elismerést érdemlő készséggel katonai erőt bocsátott a hatóság rendelkezésére.

Adózás.

Hadmentességi díj. Folyó évi előírás összege 194.025 K. Ebből törölték 104 K-t. A hó végéig befizettek 149.20 K-t. A múlt év január havában 143.20 K, ezzel szemben a jelen év 6 K szaporulatot mutat.

Állami egyenes adók. A vármegye lakosságára kivetettek 1.439.631.03 K egyenes adót, amelyből januárban 165.549.20 K folyt be, az egész évi kivetés tizenegyet és fél százaléka. E hónapi adózás a múlt év hasonló tartamával összehason-

lítva 36.000 K többletet mutat. Ideiglenes házadó mentességet 5 esetben adtak.

Egyéb közadók módjára befizetett tartozások összegét a következőkben adhatjuk. Iparkamarai illeték címén befolyt 275.36 K, tanítói nyugdíj címén 8.291.40 K, egyenértéki illetékből 3.592.99 K, bányegilletékből 27.054 K, fogvasztási adókból 19.771 K, italmérségi illetékből 10.554 K, szeszadóból 10.830 K, dohányjövédékből 142.087 K.

Állategészségügy.

A hasznos háziállatok egészérségi állapota nem volt egészen kielégítő, mert különösen a pápai járásban nagyobb mérvet öltött a szájl- és körömfájás. Veszett kutya marása 3 esetben fordult elő. Sertésvész, lépfene, valamint rüh-kór egy esetben fordult elő. A szükséges intézkedések mindenütt megtörténtek. Az állatorvosi szolgálat fennakadás nélkül folyik.

Fogház.

A kir. ügyészség felügyelete alatt álló törvényeszkí fogházban január hó folyamán vizsgálati fogoly volt 39. Közülük 20 férfi, 19 nő. Jogérvényesen elítéltek 24-et, akik közül 14 a férfi, a nő 10. A letartóztatottak 623 napot dolgoztak.

Tisztújító közgyűlés.

Veszprém város közönségének képviselete újra megbízást adott érdemes tisztikarának. Újabb hat esztendőre helyezte bizalmát választott tisztviselőink kipróbált jellemébe, hűségébe. Hogy ez a bizalom általános, megérdemelt s megnyugvást kellet volt, bizonyította a nyugodt, ünnepes, emelkedett hangulat, mely a tisztújító közgyűlés nemes hivatásának komolyságából áradt s amelynek a szívekkel szálló őszinte elismerés meleg bensőséget kölcsönzött.

A megújuló bizalomnak ragyogó keretében illeszkedett az egyhangú választás lelkes mozzanata s az elnökök alispán üdvözlő beszéde. Ha a szónak varázsával, szívnek érzésével gondolatot, elvet meg lehet fogantatni lelkében, akkor az alispán ur szép, buzdító beszéde a természet teli pompája ellenére is virágos életet fakasztott a felesküdt tisztviselők lelki világában.

Maguk a képviselők is meghatva hallgatták a tisztviselőkhöz intézett lelkesítést a városfejlesztő munkára, a város népének szeretetére, megbecsülésére s azt az intelmet, hogy pártokon, személyi befolyásokon kívül, sőt ezeken felülemelkedve álljanak tiszta, szepítőlen bércekon.

Megszivelték az alispán kéré szavát, mely önzetlen támogatást kért a tisztviselők részére. E támogatás ne erkölcsi nyomás legyen a tisztviselői önállóság s függetlenség veszedelmére, hanem olyan erkölcsi erőforrás, melyből a város tisztviselői kara új meg új lelkesedést, kedvet, buzgalmat merithet.

A tisztújító közgyűlésen **Véghelyi** Kálmán dr. alispán elnököl. Bejelentette, hogy a választott tisztviselők mandátuma lejárt. A város pecsétjét tehát átveszi a városi aljegyzőtől, mert a főjegyzőt családi gyász akadályozza a megjelenésben. Mint-hogy a városi főügyész megbízása lejárt, e gyűlés tartamára az ügyészi teendők végzésére **Kőszeghy** József drt kéri fel. A választás megejtéséhez bizalmi felelőskül kinevezi **Koller** Sándor, **Haidekker** László, **Berger** Arnold s **Lukács** Imre városi képviselőket. Bejelent, hogy csakis a volt tisztviselők pályáztak együttes kérvényben s a megtartott kijelölő választmány mindegyiket a maga előző állására egyhangulag jelölte.

A közgyűlés legeőször polgármestert választott. Egyhangú, lelkes szavazással **Komjáthy** László drt. hivia vissza a polgármesteri székbe. A meghívást **Perényi** Antal vezetésével **Rápoth** Sándor, **Kelemen** Imre, **Pósa** Endre és **Tisztartó** Sándor köldötéségi tagok tolcsoolták.

Az újra megválasztott polgármestert meleg éjlenzés fogadta. Az alispán szívélyes szavakkal üdvözölte, amikor tudtára adta, hogy e város közönsége immár másodsorú itélet első tisztviselői állásának díszes székébe. Ez a lelkes választás nyilvánítja, hogy a hat év előtt nyert megbízást s az előlegezett bizalmat megérdemelte. Öszintén, szívből üdvözölte a maga és a képviselőtestület nevében annál inkább is, mert érvényesülést látja ama régi meggyőződésnek, hogy az igazi érdem előtt a legellenetesebb személyi és párttekinetek is összeomlanak. Egy héttel előbb, a képviselőtestület alakuló gyűlésén vázolta már a városok speciális feladatait és a képviselők kötelességeit. Amidőn újabb hat esztendőre kezébe helyezi a város pe-

cséjtével szimbolizált hatalmat, kérve-kéri, legyen e város szegény, de tiszteltre érdemes népeken igazi atyja. Ne csak hivatalos kötelességszerűséggel, hanem lelkes odaadással legyen közügyeiben igazi vezére, jogainak és bizottsítója és saját hivatalos jogainak gyakorlásában is megértés, igazságos méltánylás vezesse. Egyesek uton haladva, pártokon kívül, sőt felettük állva munkálkodjék a város javára. Szilárdan, rendíthetetlen hittel érzi, hogy reményében nem csalódik s kéri, hogy kezébe tegye le a hivatalos esküt.

Eskü után a polgármester mély megindultsággal mondott köszönetet a képviselőtestület bizalmáért. Igéri, hogy amit esküvel fogadott, azt becsületesen meg is tartja. Kétségtelen, hogy nehéz feladatokat hoz a közgyűlés elé. De már eleve is teljes nyugodtsággal tölti el a jövődöt illetőleg, mert teljes bizalmát helyezi a képviselőtestület szellemi erejébe. Szerény képességeivel arra törekszik, hogy az utakat, módokat kitervelje s így a megoldandó kérdések kellő előkészítés után kerüljenek döntés elé. A háború a várost is fontos munkálatokban, tervezésekben állította meg. Ilyenek többek közt a tagosítás, a tűzérkaszányaépítés, vasuti vonalak javítása s a városfejlesztés egyéb irányelvei. Ha következtetéseik akarunk maradni, a fonatát ott kell felvennünk, ahol letettük, mert ezzel hasznos dolgot cselekszünk s a hazatérők boldogulását is biztosítjuk. Ehhez a programhoz kéri a képviselőtestület támogatását.

Ezután a közgyűlés szívélyes éjenzése kíséretében megválasztotta főügyésznek dr. Csete Antalt, tanácsosoknak Sándorffy Ignácot és Biczi Károlyt, főmérnöknek Bokrossy Jenőt, pénztárosnak Fáró Edét, főszámvevőnek Schiller Samut, ellenőrnek Rosos Károlyt, alszámvevőnek Szigethy Ferencet, árvgámnak Perlaky Gyulát, szegényházi gondnoknak Huber Antalt. Az alispán tiszteletbeli ügyeszekké kinevezte dr. Benkő Károlyt, dr. Fischer Miklóst, dr. Rosenthal Sándort és dr. Lengyel Jenőt, akik a megválasztott tisztviselőkkel együtt letettek a hivatalos esküt.

Dr. Véghegy Kálmán alispán ezután a következő üdvözlő szavakat intézte a megválasztott tisztviselőkhoz:

Az eskü szövege, mely röviden a kötelességteljesítést írja elő, elhangzott. Mint régi tisztviselők, meg vagyok arról győződve, átérik, ismerik az eskü jelentőségét; tudják, mit kell érteni a lelkiismeretes kötelességteljesítés fogadalmát alatt. Arról is meg vagyok győződve, hogy ez eskü nem lesz a pusztában elhangzó szó. A képviselők nagy száma előtt együttesen letett fogadalmuk után néhány szívből eredő tanácsot kívánok adni. A polgármester ur az előbb szép, de nehéz programot adott. Lehet, hogy a küzdelmes élet s a háborús idők viszonyai még nehezebb feladatokat rónak önökre. Ezt ma nem látjuk, de sejtani lehet s arra kérem a tisztviselő urakat, hogy hű kötelességteljesítéssel, szepitlen becsületességgel s pártatlansággal fogjanak össze, hogy a várható nehéz feladatok megvalósításában, a város szebb jövődjének fölvirágoztatására közreműködhesseken. Ez ünnepies aktus után a béke jegyében fogant és született tisztújító közgyűlést azzal a kérelemmel fejezem be, hogy a képviselőtestület támogassa ezt a derék, érdemes tisztiakt. Tamogassa önzetlenül, ne erkölcsi nyomással, hanem erkölcsi éretl juttatva nekik, amelyből, mint a görög hitrege Anteuszára a földből, kötelességteljesítés, hivatali buzgalomukra s önzetlen, fáradhatlan munkásságukra újabb lendület s energia-gyarapodás sugárzik. Kívánom, hogy e földi javakban szükölködők, de intelligens város mielőbb eljuthasson a boldogító virágzás, fejlődés magas fokára.

A képviselőtestület lelkes tapsa, éjenzése kísérté végig a szép beszédet s az eínöki székéből távozó alispánt is. A képviselők pedig a jól végzett munka nyomán fakadó elégedettséggel távoztak a tisztújító közgyűlésről.

A balatoni villamosművek. A Balatoni Szövetség esztendőnk óta folyó munkájának eredményeképen tartotta meg Budapesten alakuló közgyűlést a Balatoni Villamosművek r.-t., amelynek sorsa nincs feltétlenül az aszfóli telephez kötve, hanem csak úgy, hogy ha a meglévő villamosmű anyagi károk és tulfizetés nélkül üzemeltető be a r.-t. sorsába. A közgyűlés dr. Övári Ferenc, indítványára eínökéül közfelkiallással gróf Batthyány Lajost választotta meg. Miután megállapították a közgyűlés törvényeszerű összehívását, valamint a határozatképességet, továbbá a jegyzett alaptólke szükséges hányadának befizetését, a közgyűlés kimondta a megalakulást egymillió korona alap-

tólkével, amely 10 ezer db 100 koronás részvényre oszlik. Hogy a közbizalom milyen nagy a szövetség új intézménye iránt, mutatja az, hogy az egész részvénytölke egyéni jegyzésből áll s ezt ezernél többen írták alá. A tervezet szerint a villamosművek rövid időn belül 10 millió vállalkozással fog fejlődni s minthogy 300 balatoni községet és fürdőt kapcsol magához. A közgyűlés az alapítók közül az igazgatóságba bevalasztotta a következőket: gróf Batthyány Lajost, dr. Övári Ferencet, Hertelendy Ferencet, gróf Széchenyi Aladárt, gróf Zichy Bélát, kaáli Nagy Dezsőt, Rauschl Károlyt, Kacsokovics Lajost, Véghegy Kálmánt. A felügyelőbizottságba megvalasztották: Gerber Henriket, Horváth Mihályt, Cséplő Ernőt, Róza Károlyt, dr. Darányi Ferencet, továbbá Vaszary Ernőt és dr. Szigethy Károly póttagokat. A választás után tartott beszédében gróf Batthyány Lajos elnök Cséplő Ernőnek, a balatoni szövetség utkáának a szervezés körül kifejtett munkáját emeli ki őszinte elismeréssel. Gadl Gaszton az érdekeltek nevében mond köszönetet dr. Övári Ferenc szövetségi alelnöknek s kaáli Nagy Dezsőnek, aki biztosította a világítás folytonosságát. Közgyűlés után az igazgatóság is megalakult. Elnökké Batthyány Lajos grótot s alelnökké dr. Övári Ferenc orszgy. képviselőt választotta meg.

H I R E K.

— Cimzetes kanonok. B. e. Hornig Károly bibornok-püspök előterjesztése a királyi Ő Felsége Szabó József törökoppányi plébánost a veszprémi székesegyház c. kanonokjává kinevezte. A királyi kegy egy hosszú papi élet munkásságának elismerése, amely életnek egyik szép vonása a kartársak megértése és a szeretetteljes megbecsülése.

— Tisztelgés a káptalani helyőknél. A helybeli papság a mult hét folyamán tisztelt gróf Rédey Gyula káptalani helyőknél, mint az egyházmegyei kormányzat jelenlegi vezetőjénél. A megjelentek tiszteletét dr. Radványi Viktor pápai kamarás, püspöki titkár tolmácsolta, mit a káptalani helyőkné meleg szavakban köszönt meg.

— Kitüntetett plébánosok. Örömmel közöljük olvasóinkkal, hogy a királyi a személye körülí miniszter előterjesztésére a veszprémi egyházmegye-nek több érdemes tagját kitüntette. Így Zárjeczky Viktor fokszabadi és Mokkor Pál karádi esperes-plébánosoknak, valamint Koroncz István gyékényesi, Török Árpád vaszari és végül Víz István nagyszakácsi plébánosoknak egyházi téren szerzett érdemeik elismeréséül a Ferenc József-rend lovageresztjét adományozta. A falusi magány visszavonultságában kifejtett eredményes munka ilyen honoralása annál kedvesebb, mert az emberi tekintet előtt rejve van. Közölsébről vizsgálva azonban nagy horderejű nemcsak erkölcsi, kulturális, hanem gazdasági téren is. Az egyházi férfiak eme hármas irányú buzgó tevékenységének nagy hasznát látta az emberi társadalom mindenha. A háború után pedig az új idők, az új fejlődési viszonyok között meg nagyobb szükség lesz rá. Az ily érdem elismerése tehát nemes, mindenféle szempontból hasznos törekvések méltatása.

— Nagybólti szentbeszéd. A mult hét péntekével megkezdődtek a székesegyházban a szokásos nagybólti szentbeszéd, melyeket ezidén Gutheil Jenő dr. theológiai tanár tart. A beszéd este 6 órakor kezdődnek, utánuk rövid könyörgés következik áldásadással.

— Katonai kinevezések. Királyi Ő Felsége kinevezte a tényleges álmányban százados gazdasági tiszté: Czabán Vilmos főhadnagy gazdasági tiszté. A tartalékokban főhadnagykók: Grünvald József, Rédey István és Zoltán Mór tartalékos hadnagykók. Hadnagykók: Frisch Viktor, Vargha Gyula, Dombi Gyula, Gyuricza Miklós, Pápay Károly, Áltmann Aladár, Beck Andor, Györgydeák Ernő, Böhm Árpád, Reviczky Sándor, Horváth István, Nagy István, Hamburger István, Földes János, Moharos Gyula, Wainhofer Nándor, Csomay Kálmán, Heger Endre, Scherer János, Zászlós István, Hilbert Károly, Süle József, Balassa Béla, Beóthy Pál, Horváth Sándor I., Rausch Antal, Merz János, Véssey Miklós, Horváth Mihály, Parragh Endre, Bozó Sándor, Nagy Béla, Kiss Imre, Czopf Ferenc, Mórocz Odón Lajos, Nemes Sándor, Bogoszlaviev András, Mikolás Imre, Keller

László, Bartha Imre, Kemény Hugó, Braun Ferenc, Domonkos Kálmán, Molnár József, Kuncsner István, Szilágyi István tart. zászlósokat. (Folyt.)

— A püspökségi javak leltározása. A püspöki szék megüresedése a püspökség vagyónát az utódnak átadás végett leltározzák. Ezt az eljárást a jövő héten kezdik meg. Mult számunkban megnevezett miniszteri biztosok hétfőn érkeznek Veszprémbe e célból.

— Katonai kitüntetések. Királyi Ő Felsége elrendelte,

hogy az újlagos legfelsőbb dicséző elismerés másodszor tudtul adassék az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül: Haber Jenő tart. főhadnagynak;

a legfelsőbb dicséző elismerés tudtul adassék az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül: Nemsur Lajos szkv. főhadnagynak;

az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataik elismeréséül: Kármán Dezső tart. főhadnagynak és dr. Herczfeld Mór népf. főhadnagynak. Ő Felsége adományozta

a hadidiszitményes 3. osztályú Vaskorona-rendet díjmentesen az ellenség előtt tanusított vitéz és eredményteljes magatartása elismeréséül: Erdős Vilmos népf. főhadnagynak;

a hadidiszitményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül: Neumann Árpád tart. főhadnagynak s elrendelte,

hogy a legfelsőbb dicséző elismerés tudtul adassék az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó magatartása elismeréséül: dr. Bach Vince népf. ezredorvosnak.

— Halálozások. Özv. Süle Jánosné szül. Prosser Terézia f. évi február hó 21-én, életének 67-ik évében váratlanul jobblétre szenderült. Holttestét pénteken délután bense résztvevél adóköz sokasága kísérté az alsóvárosi temetőbe. Halálát szerető családtagok, köztük két édes gyermeke dr. Horváth Béla városi főjegyző, dr. Horváth Dezső ügyvéd siratják. Gyászunkban igen sokan mély résztvevéllel osztoznak a város uri társadalmából.

Egyed János jó nevű vendéglo, életének 58-ik évében az Urban csendesén elhunyt Veszprém-ben. Özege s szerető rokonság: gyászolja. A boldogult hosszú évek sora óta veszprémi polgár. Először az Angyal-vendéglo, majd a Korona-szálló kis bormérőjének bérloje volt s innen vette át a Harci-féle sörödet. Vendégloje látogatott lón. A tisztviselői s katonatiszti kar jó része nála élvezte Gambirinus italát. A család gyászában ezek a törzsvendégek is részt vesznek, szívből sajnálván a mosolygós, szelid modoru, jó sörös gazdát.

— A Veszprémi Szinpartoló Egyesület Veszprém-ben, a városháza polgármesteri termében 1917. évi március hó 2-án, pénteken d. u. 5 órakor ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1916. évi számadások jóváhagyása, a felmentvény megadása. 3. Az 1917. évi költségvetés megállapítása. 4. Ingatlanainak az adósságok ellenében a város részére leendő átadásának elhatározása. 5. Választások. 6. Indítványok tárgyalása.

— Gözmalom Veszprém-ben. Jól értesült forrásból kaptuk a hirt, hogy Veszprém-ben gözmalom építéset tervezik 400 ezer kor. alaptólkevel. A mozgalom élén dr. Övári Ferenc áll. Szó van arról is, hogy a gözmalommal kapcsolatosan, amely naponkint két waggon gabonát ölrene, kenyér- és tésztagyat, esetleg árpahatoló gyártás is létesítenek. Ebben az ügyben pénteken népes értekezlet volt a Veszprémi Takarékpénztárban. A kérdés tisztázása s a végleges megállapodás a közel jövőben várható.

— Választmány értekezlete. A Veszprémi vármegyei Takarékpénztár igazgatósága és választmánya csütörtökön Rédey Gyula c. püspök elnök-lésével értekezletet tartott. Targya volt, hogy megállapodjanak az üresedésben levő igazgatói, felügyelőbizottsági s választmányi tagságokra. Az ékes szavu elnök ezt az alkalmat felhasználta, hogy visszapiantást vessen az intézet huszonöt esztendő multjára s megállapítsa, hogy az intézet nagyarányú fejlődése elsősorban az intézet mindenkor vezetőiségének érdeme. Az igazgatóságban négy régi tag kezdettől fogva irányítja ezt a köhasznu tevékenységet s társul mindig olyan egyéneket szerzett, akik beleillettek az intézet tisztas hagyományába. Élteti az igazgatóságot. Csapó Kálmán igazgató-sági elnök viszont dr. Rédey Gyula intézeti elnök nagy érdemeit méltatja s azt a lelkes, fáradhatlan buzgalmat, mellyel huszonöt éven át az intézet élén fényeskedik. Az igazgatóság s választmány

lekes tapsa között hangzott el az illusztris elnök elterjesztése. Dr. Illés Dezső ügyész ezután előterjesztette az igazgatóság ajánlásait a megüresedett állásokra. Az igazgatósági helyre dr. Fischer Miklós ügyvédet ajánlották. A választmány helyeslően tudomásul vette. Az új igazgatójelölt szép beszédben köszöntö meg a bizalmat s megígérte, hogy a neves elődök nyomdokaiban járva szívesen közreműködik, hogy az intézet kebeléből a politika, társadalmi s felekezeti ellentét kizárva legyen s hogy — bár az intézet kereseti társaság — közgazdasági tevékenységében bizonyos erkölcsi emelkedettség ékeskedjen. A választmány ezután az így megüresedő felügyelőbizottsági helyre Schiller Samu városi főszámvévót, a választmányi helyekre Kocsuba Emil gyógyszerészt s Weisz M. Ignác kereskedőt jelölt. A közgyűlés ezt a jelölést kétségen kívül határozattal emeli.

— **Iskolalátogatás.** Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő e héten át hivatalos látogatást tartott az angolkisasszonyok helybeli tanítónőképző intézetében. A látogatást szombatnapi délutáni tanácskozás fejezte be. Ez alkalommal elnökölő tanfelügyelő elismerését fejezte ki a tanári kar buzgó s eredményes tevékenységéért.

— **Szegények fája.** A szegények fájának széthordását megkezdték. Multikori híradásunk kétféle igazításra szorult. Az első, hogy a fát nem Herendről szállítják, mert a közlekedés lehetetlen. Második, hogy a katonai fogatok szállítják ugyan, de a város költségére s így a fa belekerül közel 6000 K-ba. Csak hadbavonultak családjai, különösen pedig azok a családok kapnak fát, amelyeknek kenyérkeresője elesett. Összeirakt a hadbavonultak családjai közül 1 kilencgyermekes, 4 nyolcgyermekes, 7 hétgyermekes, 21 hatgyermekes, 49 ötgyermekes és 80 négygyermekes családot, vagyis 162 családot 784 gyermekkel. A maradék fát a kevesebb gyermekes családok kapják ugyancsak a hadbavonultak családjai közül. Más szegény családok tehát városi fa ügyében ne is keressék föl a polgármestert, mert fáradságuk hiába való lesz.

— **Sebesültek érkezése.** Mult héten a veszprémi cs. és kir. tartalékkórház két ízben is kapott sebesültszállítmányt. Az első szállítmány 110 beteggel mult vasárnap délután hat órákor érkezett Jutas állomásra. Kórházba való szállításhoz a honvéd tűzérsg bocsátott kocsikat rendelkezésre. A második szállítmány folyó hó 22-én délután 4 órákor érkezett. Tekintve, hogy az összes kórházosztályok teljesen meg voltak töltve betegekkel, nagy gondot okozott a kórházparancsnokságnak azok elhelyezése. A kérdést úgy oldotta meg, hogy kiküldött betegeket azokba a vörös kereszt kórházakba, amelyekben még volt hely. Dr. Zuber György kórházparancsnok is jelen volt az újonnan érkezett betegek ellátásánál. Kocsikat ismét a tűzérsg volt szíves átengedni és az 50 beteg elhelyezése, megfürdése, orvosi vizsgálása, kötésekkel és gyógyszerrel való ellátása estig megtörtént. Ezen új sebesültszállítmánnyal a kórház teljesen megtelt. A jutasi-uti kórházban, a Szeminariumban és a polgári iskolai kórházban csak alig egy-két hely áll rendelkezésre azon betegek befogadására, akiket hozzátartozóik kérvényezése alapján küldenek ide más kórházakból.

— **Az új rekvirálás.** Lapunk más helyén jeleztük, hogy új rekvirálás előtt állunk. Nemcsak a vetőmagot, hanem az állatok takarmányozására szánt szemes gabona hányadát is le szállítják a nagyobb gazdaságokban. Az állatokra vonatkozó leszállítás új mértéke a következő: tenyészbikáknál naponként három, növedékbikáknál másfélfeles korig 1, borjúknál félfeles korukig félkilogramm zab naponként és egyenként. Az ez ügyben tartandó tárgyalásokat a következő rendben tartják meg: Pápán március 6., 7- és 8-ik napján Pápa városban és a pápai járásban levő gazdaságok részére. Devecserben március 10- és 11-én a devecseri járás gazdaságairól névbe. Veszprémben március 13- és 14-én a város határában és a járásban levő gazdaságokra vonatkozólag. Enyingben március 23- és 24-én a járási uradalmakban. Zircen március 26- és 27-én a zirci járás gazdaságait illetően. A tárgyalások mindenütt a főszolgabírók, illetve polgármesterek hivatalos helyiségeiben lesznek s naponként reggel 8 órákor kezdődnek.

— **A kötgőyáról.** A veszprémi kötgőyár igazgatósága ezen a héten ülést tartott Övdi Ferenc dr. elnök igazgató vezetésével. Dr. Sárly János ügyvezető-igazgató jelentéséből az igazgatóság örömmel értesült, hogy a kibocsátandó 2000 darab új részvény jegyzése a Veszprémmegyházmegyei Alapít-

ványi Hivatal, a Veszprémmegyei Takarékpénztár s a Veszprémi Takarékpénztár elővétele által biztosítva van. A fennmaradt részvényeket konzorcium alakítása nélkül maga az igazgatóság is elhelyezi. Köszönettel vette tudomásul az igazgatóság, hogy *Fatér* István dr. pápai kamaras, várpalotai plebánus felügyelőbizottsági tiszteletdíját a gyár munkásség-á-lapjának adományozta. Az ügyvezető-igazgató mellányló szavakkal esztelte a gyári munkások nehéz életviszonyát s ajánlotta, hogy az igazgatóság háborus segítséget szavazzon meg részükre. Az igazgatóság felhatalmazta a vezetőséget, hogy szükség és érdem szerint, különösen a darabszám dolgozó munkásnőket 30—50% fizetésemelésben részesítse. Ezután az igazgatóság igen fontos, a gyár mostani üzemképességét s jövőbeli fejlődését egyaránt érdeklő kérdésben hozott határozatot. A már multikoriiban említett rongyfépő gépeket a gyár megszerezte. Szükséges azonban, hogy az így nyert fonalanyagot is itt dolgozzák fel. Megbízható ajánlat folytán a gyár vezetősége megtekintetett szakértőjével egy németországi üzemből font fonógépet. A szakértő szerint a gépek teljesen jók, üzemképesek s éppen azt az anyagot lehet rajtuk feldolgoztatni, amire a gyártelepnek szüksége van. A szakértői vélemény alapján maga a vezetőség is ajánlja a gépek megszerzését. A gépek összára 41.300 márká. Az igazgatóság beható tanácskozás után a vételhez hozzájárult s így a veszprémi kötgőyár ismét jelentős lépést tett az örömmel említhető s szinte váratlan fejlődés felé.

— **Piaci ház zöldeségárlására.** A Batthyány-féle zöldéstelep a tavasszal megkezdí a zöldeségárlást. Erre a célra kis házat épített a piacon. A város ezt összekapcsolja nyilvános illemhely építésével. Ugyanazon a helyen közut is lesz a piaci közönség részére. Az eddigi tervek szerint mindezt 18 ezer koronába kerül. Ötvenegy négyzetméter építenek be. Nincs kizárva, hogy az építőanyag drágasága miatt egyelőre csak deszkabódét építenek.

— **Szénpor gépfitésére.** A polgármester felhatalmazást kapott, hogy a város területén levő széntelepek készletét megrostáltathassa s a szénport közleltetési célra felhasználhassa. Egy-két helyen, ahol nagyobb készlet volt, a rostálást elvégezték.

— **Köleskása.** A városi kása kelendő. Csemegeként kapkodják. Már alig van annyi, hogy az intézetek szükségletét kielégítse. A polgármester újabb megrendelést tett.

— **Villanyserelés.** A városi hatóságnak sikerült valamelyes villanyserelési anyagot beszerezni. Akik tehát mellék helyiségeikbe kívánják az áramot bevezetni, most jelentkezhetnek. Utcai bevezetést csak abban az esetben fogad el a villanytelep, ha az anyagból erre is jut, vagy ha az anyagot a háztulajdonos szerzi be.

— **Napközi otthon az óvodákban.** A cserhádi óvoda hétfőn, február 26-án megnyílik. Dr. Komjáthy László polgármester azt tervezi, hogy a Cserhátban s a Temetőhegyen napközi otthonokat szervez a városi, illetve állami óvodák mellett. A munkálatok folyamatban vannak. Megnyitása arra az időre halasztódik, amikor az édesanyák munkára mennek s apróságaikat a napközi otthonra bízák. Itt a kicsinyek ételmezést is kapnak.

— **Tanítók a hadikölcson jegyzése körül.** A kir. tanfelügyelőség annak idején felhívást intézett az összes tanítókhoz, hogy töltsék telhetőleg vegyenek részt a hadikölcson jegyzésében vagy arra a saját hatáskörükben igyekezzenek másokat megnyerni. A tanítók eme tevékenységéről most érkeznek be a jelentések. E szerint buzdításukra körülbelül 250 ezer koronát kitevő jegyzés történt, nagy részben a veszprémi takarékpénztárnál, de részben más pénzintézeteknél is.

— **Halál után.** Hósi halál után érte a kitüntetés *Szabady Géza* zirci ügyvéd, népf. főhadnagyot. A király a III. o. katonai érdemkeresztrel jutalmazta meg az oroszlelgyországi ogradzienieci temetőben pihenő hős katonát.

— **Részvénykibocsátás.** A Veszprémi Közgazdasági Bank és Takarékpénztár f. évi február 18-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az alapítókét újabb 500 darab 200 K. névértékű részvény kibocsátásával 500.000 K-ra emeli fel. Ezen határozat alapján a fent említett 500 darab részvényt a régi részvényesek a következő feltételek mellett vehetik át: Négy régi részvény alapján egy új részvény jegyezhető. Ezen elővételi jog gyakorlásához az 1914. május hó 17-iki közgyűlési határozat értelmében kibocsátott 500 darab részvényre eszközölt jegyzések alapján kiadott ideiglenes részvényjegyek is érvényesíthetők. Az átvételi árforlyat részvényenkint 220 K-ban állapították meg és ezen új részvények már 1917. év eredményé-

ben a régiekkel egyenlőben részesednek, ennek ellenében a befizetések után f. évi január hó 1-étől 5%-os kamat számíttatik fel. A részvényenként fizetendő 20 K felpenz a tartalékalaphoz csatolattatik. Az elővételi jog f. évi március hó 15-éig gyakorolható és ezen időpontig a régi részvényesek az elővételi jog gyakorlását igazoló lebélyegzés végett a bank pénztáránál bemutatandók. Az új részvényeket f. évi október 1-től kezdve az ideiglenes elismervények visszaadása ellenében a bank pénztáránál fogják kiszolgáltatni.

— **A városi hentesüzlet árai.** A városi tanács a városi hentesüzletben kimért hús és szalonna árait f. évi február 18-tól kezdődőleg így állapította meg: Elsőrendű sertés (comb, karaj) 6-80 K, másodikrendű sertés 6-40 K, friss haszalonna 6-80 K, friss szalonna bérrel 8 K, füstölt szalonna 11 K, hajt 8-60 K, fél sertés súly szerint 7-20 K kilogrammonként, élő sertés maximális árban. Egy-egy család fejenként és hetenként egy negyed kiló szalonnát és fél kilogramm húst felvásárolhat. A tanács kimondotta, hogy a városi hentesüzletben a jegyrendszer életbelépteti, ennél fogva a polgármester felhívja a közönséget, hogy február 26-tól kezdve a városi közlelmézési ügyosztályban hús- és szalonna-jegyért jelentkezzen.

— **A rendőrségről.** Török Gyula dr. rendőrkapitány a kiadott miniszteri rendelet alapján elrendelte, hogy az összes szórakozó helyeket zárva kell tartani. Kivételt az alispán engedhet. Az egyesületek (kaszinók, társaskörök) helyiségeit, amelyek tagok s vendégek befogadására szolgálnak, éjjeli 11 órákor be kell zárni. Ezen időn túl a magánlakásokban sem szabad a rendelet kijátszásával olyan egyéneket fogadni, akik a rendes vendéglátás körén kívül esnek.

— **Irni-olvasnitudás vizsgája.** Akik választói jogosultságuk megszerzésére végett irni- s olvasnitudásukat igazolni óhajtják, a polgármesteri hivatalban személyesen vagy írásban jelentkezzenek. Jelentkezhetnek 24 évet betöltött magyar állampolgárok. Jelentkezési határidő február 22—23. napja, amikor a vizsgálatokat is megtartják.

— **Gazdatiszti kinevezés.** Jankovich-Bésán Endre gróf nagybirtokos Bohuniczky Kálmán gazdatisztet, aki eddig a nagyesztergári Purgly-birtokot kezelte, giczathalmi urad.-nak intézőjévé kinevezte.

— **Nyugalomba.** Szomszédunknak, Zala vármegyének alispánja Arway Lajos nyugalomba vonult. — Vele együtt vált meg hivatalától Zarka Zsigmond árvaszéki elnök is.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Strommer Mátyás pápai adóhivatali főtitkárát a zsolnai adóhivatalhoz ellenőrré, a belügyminiszter Szűcs Gyula pápai városi közműanyom anyakönyvvezetővé, Szokoló Viktor városi aljegyzőt pedig anyakönyvvezető-helyettesévé kinevezte.

— **Népkonyhák.** Maga az orsz. közlelmézési hivatal sürgeti a népkonyhák fölállítását. Leíratott intézett a törvényhatóságokhoz, melyben a népkonyhák hasznos, szükséges voltát hangsúlyozta. A közös konyha különösen a szegényebb soru lakosság részére juttat előnyöket, sőt szerényebb viszonyok közt élő tisztviselői osztálynak is jótétemény. Haszna kiterjed a köze is, mert a mai szénszűk világban tüzelőli megtakarítást is jelent. A buzdítást több város megelőzte. Valószínű, hogy még ezután többen követik.

— **A új adó törvények végrehajtása.** A pénzügyminiszter közreadta azokat az utasításokat, amelyek szerint a jövedelemadó, a hadinyereségadó és a vagyonadó meg fogják állapítani. A vidéki pénzügyigazgatóságok és a székesfővárosi kerületi adófelügyelőségek már dolgoznak is a kivételeken. Az adóbiztosok már el is foglalták nagy részben állásaikat, hogy segítségére legyenek a kivét közegeknek.

— **Románia fölőlsége.** Amióta az elfoglalt román területen talált gabona birtokunkba jutott, úgy nálunk, mint Ausztriában gyakran élénk kombináció tárgya, hogy mekkora lehet az a mennyiség. Erről mindaddig nagyon különböző verzió volt forgalomban, érdekesnek tartják tehát regisztrálni, hogy szakkörökben utabban 11—12 millió métermázsára (egyek szerint ennek a kétszeresére) becsülik a szákmányolt kenyérmagot és takarmánycikket. A kétfős monarchia részére szánt kontingens, hír szerint körülbelül 45—50 százaléka a szákmányolt gabonának, de úgy ennek, mint a Németországban dirigálódó árunak továbbítását mindenesetre késleltetni fogja, hogy a Dunán való szállítás szünetel és a vasuton egyelőre csak kis tételeket lehet szállítani.

— **A kávéárak.** Dr. Komjáthy László polgármester értesíti a város közönségét, hogy a jelenlegi legmagasabb kávéárak f. évi március 15-ig maradnak érvényben.

— **Katonaothonok a fronton.** Öfelsége a király, aki már trónörökös korában nagy szeretettel foglalkozott a katonák testi-lelki ápolására szánt katonaothonok gondolatával, katonai irodája útján utasította a honvédelmi miniszterium a Hadsegélyező Hivatalt a katonaothonok egységes központi szervezésére. A hivatal legelsőgözebb feladatának tekinti a királyi utasítás teljesítését. A napokban már megalakul Magyarország elsőkelő-segeiből az országos bizottság, amely a társadalmi munkát irányítani fogja.

— **Indítványok megyegyűlésen.** Weiler Kálmán táplai földbírtokos érdekes indítványokat terjesztett elő Zalamegye törvényhatósági bizottsági gyűlésén. Első indítványában azt ajánlotta, hogy a vármegyei tisztviselők háborús éveit a nyugdíjba s a fizetési előlépésnél kétszeresen számítsák. Második indítványában pedig azt kérte, hogy a mezőgazdasági cseledek gabonajárandósága az úgy mondott „szentgyörgynapi fertályra“ (április 24. júl. 24.) egész teljességben meghagyassék. Ez a legszorgosabb munkaidő s így sok érdek fűződik a cseledek jól tartottaságához. A megyegyűlés mind a két indítványt elfogadta.

— **Villamosüzem katonai felügyelet alatt.** A székesfehérvári villamostelep, mely még a Phöbusz-cég tulajdona, katonai felügyelet alá került. Ezt az intézkedést a szénellátás biztosítása tette szükségessé. Maga a cég ezt már régebben kérelmezte, de a megoldást csak a mostani szénhiány hozta meg. A város is örül neki.

— **Gyárak a Hunyadi-birtokon.** Megirtuk, hogy Hunyadi József somogi birtokait egy del-nemet bankszövetkezetnek bérbe adta. Már ekkor jeleztük, hogy a bérlettel kapcsolatosan gyártelepek alapításáról is szó van. Most arról értesülünk, hogy ez valóban komoly terv s megvalósítását nem is halasztják hosszú időre. Szó van tégla-gyár, cukorgyár, keményítő- és üveggyár létesítéséről, ami nemcsak a környéknek fontos, de országos közgazdasági szempontból is figyelemreméltó.

— **A zirci járásból.** A zirci főszolgabíróság kemény kézzel sújtja a kereskedői visszaéléseket. Megbünteti a kereskedőt, aki túllépi a maximális árt, aki cserekereskedést űz, vagy aki csak úgy szolgáltat ki árucikket, ha a vevő többfelét is vásárol. A Zirc és Vidéke „okulásul“ leközi a megbüntetett kereskedők névsorát. Találunk köztük 400, 500, 600 és 1000 koronára s 20—25 napi elzárásra elítélteket. Azt hisszük, hogy a járás fogyasztó közönsége jó szemmel nézi ezt a tisztogató munkát s elismeréssel adozik a bár szigorú, de így időben kétszeresen kötelező gondosságért, amely bizonyára csökkenteni fogja a kereskedői visszaéléseket.

— **Tengeri a városoknak.** Azoknak a városoknak lefoglalt kukoricáját, amelyek sertéseiket a sertésárvételei bizottságnak felajánlották, — indokolt esetben a további hízatlásra feloldják. Sőt városi hussüzökséget biztosító üzemek részére is jut tengeri. Kaposvár város 300 sertése részére is megígérték a megfelelő mennyiséget, hogy a város zsirszükségletét biztosítsák.

— **Tilos a kalácsütés.** Nálunk a kényes izlésűek — nem akarván érezni a háborús napok súlyát — meg egyre fitogtatják a fehér kenyeret. Mert hát nem tudják megemészteni azt az isten-verte háborús barna kenyeret! Jó lesz, ha az illetők Bécsig, Berlinig néznek s észreveszik, hogy utóbbi helyen megiltották a finom sütemény készítését s a kalácsütést. Tehát nem csak fehér kenyérre, hanem kalácsra se kerül liszt. Mi is örvendhetünk, ha barna kenyérre jut lisztünk a várva-várt ujja.

— **A felmentett gépészek és fűtők behívása.** A hadügyminiszter legújabb rendelete az, hogy eddig felmentve volt hivatásos s nem hivatásos gőz- és motorcéplőgépészeket s fűtőket katonai szolgálatra hívja be. Az eddig szabadságot élvezett gőz- és motorcéplőgépészek és fűtők a behívásról szóló hirdetmény megjelenésétől számított 24 óra alatt törvényes következmények terhe alatt okvetlen csapattestükhöz bevonulnak.

— **Erős hangú ZONGORÁT sür-gősen keresek megvételre. SZALAI MÓR, Veszprém.**

— **A kereskedők védelme.** Az országos közfelmezősi hivatal elnöke a kereskedők érdekében átiratolt intézett a hatóságokhoz. A kamarák-ugyanis panaszt emeltek, hogy a hatóságilag kezelt cikkek elárúsításához egyik-másik helyen a kereskedők igen csekély számát veszik igénybe. Ez által sok érdemes kereskedőt kizárnak az árusításból. Kürthy báró most felhívja az alispánokat, hogy a cukor és egyéb cikk elosztásával a kereskedők szélesebb rétegeit bízzák meg, mert a közellátásnak nem lehet célja, hogy a forgalombahozatalból a békés idők kereskedelmét kizárják. A hatóságoknak módja van a leghevesebb ellenőrzésre. Ha visszaélést lát akár árdragítás, akár eltitkolás vagy cserekereskedelem révén, azt azzal torolja meg, hogy az ilyen kereskedőt csakugyan kizárja a hatósági közvetítésből.

— **Egy szűkös szőrű, barna színű, him vadászkutya elveszett.** Amegtaláló Toborzó-u. 6. szám alatt jelentkezze.

— **Eladó ház.** Hajnal-utca 17. szám alatt 5 szobából, 3 konyha és 2 pincéből álló lakás azonnal eladó.

Lakást keresek 2—3 szobával s mellékhelyiségekkel. Elfoglalhatom azonnal vagy a szokásos negyedévi időszakban. Vennék esetleg kisebb családi házat vagy villát is. Közvetítőkkel azonban nem tárgyalok. Ajánlatok a bérösszeg vagy eladási ár megjelölésével Antal Arthur-hoz küldendők (Veszprém, Megyeház-utca 6.)

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekőbb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

Sirnak az esküdtek.

Ha a házastársak nem jól élnek és ez feltűnik neked, keresd a harmadikat. Kilencvenkilenc esetben úgy jutsz el a megoldáshoz, ha a harmadikat a férfiak között keresed, mert az úgynevezett drámai háromszögben — az esetek feltűnően túlnyomó részében — két férfi szerepel. A férj és egy másik. Ezt a másikat azonban nem mindig könnyű megtalálni. Egyszer csak elkezd divatosná lenni az asszony. Mindenütt ott van, ahol divat ott lenni. Háború ide, háború oda, drágaság ide, drágaság oda: ő szépen öltözködik. Új antilop-betetés kis cipellőben tüp; nini, már megint más kosztüm ingerli az ember szemét: a szőrmegarnitúra is a legutolsó divat szerint való. És a kalapok! Mintha bizony a nyíló tearózsához még egy darabka kis panyjikat is tennének, hogy szebb legyen. És parfümje is csak divatos van. Az emberek észreveszik, hogy feltűnő a mutatosság, a különös. Ilyen drága világban! A naivabbak a férjet figyelik meg, hogy megvan-e még mind a négy kerek. Hát nem nézi ez a gyerekeit? Hát a felesége aggja ez a gyerekei jussát, jövődjét? A csavarosabb eszű ember nem korholja magában a férjet és nem azért nézi meg a homlokát, hogy elment-e onnan valami, hanem azért, hogy nem nőtt-e ott ki valami. És keresi a harmadikat.

Hm! könnyű azt keresni, hanem megtalálni — az már nehezebb. A mézes üveg körül keríngőznek, szállonganak a darazsak. Ők maguk nem gyűjtenek mézet, de a más édességből szivesen torkoskodnak, ha lehet. Jaj, de kerülgetik az üveget, hogy van-e egy kis hozzáférhető hely. Egyszer csak a gazda észrevesz valamit. Hogy fogja a méz. Ejnye, ejnye, itt baj van. Figyel, szimatol.

Valaki lopja a mézet. De a méz ezért nem haragszik. Csak az a fő, hogy a gazda meg ne tudja. De nini, ez alighanem sejt valamit. Óhó, legyünk óvatosak! Azért van a férjcskének orra, hogy annál fogva vessésk. Mint a medvét az oláh. Csak egy kis karikát az orrába, egy kis láncot a karikára és úgy táncol a mackó, mint egy balerina. Hát te, kedves öregem, gyanakszol? No, majd mit mondok! Hát látod az igaz, hogy ez a Darázs itt lábaltankodik, itt legyeskedik körülöttem. Képzeld, körülöttem! Pedig öregedek is már a gavalér,

a foga is hiányos. Tudhatná, hogy fogatlan orosz-lánnak csak a hangja a régi. Ő maga már nem veszedelmes.

A férj táncol már. Haragszik Darázsra, ha a legjobb barátja volt is. És amíg ők ketten egymással tülednek, amíg egymásra vigyáznak, az alatt... Igen egy dongó bebuja a lantorna papir egy nyílásán és vidáman torkosodik a mézből.

Hát így van ez, ha a drámai háromszögben kettő férfi. Ha pedig kettő a nő és egy a férfi, akkor a feleségnek kutya sora van.

Fodor Bálintéknál Borszöröcskőkn ez az utóbbi eset volt, de némi változatot. Fodorné az urat megajándékozta — amint mondani szokás — hét gyerekekkel, akik bizony már egy kivételével mind nyakok. Minden ajándéknál fogtak egy kicsit arca rózsái és az idő is segített ebben. Egyszerre csak — valami 10 éve már — csak a multak emléke maradt neki. Ez nem lett volna baj. A baj az volt, hogy a Fodor Bálint rózsái nem akartak elhervadni 55 éves korában sem. Mikor nem füstölt a kemény, akkor is van még zsaratnok. Fodor Bálintnál is megmaradt a zsaratnok, de ennek se a fénye, se a melege nem a házi tűzhely volt. Ettől kezdve a felesége-meg se állhatott előtte. Durva, goromba lett hiozzá. Utította-verte. Mindennapos lett a verés, úgy hogy sokszor hazulról menekülnie kellett az asszonynak. Félredobta az ura, mint az elhasznált tollseprőt.

Egyéb baj is keletkezett. Ocsmányáság. Fodor Bálint szemet vetett tulajdon leányaira. Inkarnátus fürtelem. De a leányok megiszonyodva, felháborodva, utálattal verték vissza a szatírt. Azóta a leányok sorsa is pokol lett. Több volt az ütleget, mint a kenyér; több volt a fűtetlen lakásuk melege, mint az apai szív apai melege. Sokszor panaszkodtak ezek fűnek-fának. Különösen a kis Vera, a 16 éves kis leány. Végre annyira ment az apai gyűlölet, hogy nyíltan hangoztatta családjá kiírását. A mult évi december hó 12-én neki is fogott. Már éppen zsebében vájkált kése után, mialatt az ágyra lepfozott feleségét félkézzel lenyomva tartotta, midőn a 19 éves Gábor fia anyja védelmére odaugorva, a csipővással verte ki kezéből a kést. Erre Fodor a fiának támadt. Ekkor az esti szűr-küldetben látta a család, hogy a dráma a végkifejlethez ért. Mintha látná az ember, hogy az, aki a puskaopt felhalmozta, égő gyufával közeledik ahhoz. De a családtagok csak azt látták, hogy apjuk életükre tör és folytonos támadásai ellen addig védekeztek, amíg Fodor Bálint összeesett és nem is kelt fel többé. Az örökösök forrongó, tüzet okádó, kénköfűstös lélek elszállott.

Az eset miatt Fodorné, a Gábor fiu és a Vera leány az esküdtek elé kerültek. (Február 19 és 20, két napon át.)

A bírósági tárgyalás máskor is igen komoly valami, mert ott „verbe megy a dolog“, vagyonról, becsületről, szabadságról, életről van szó. Ennek az ügynek a tárgyalása mégis feltűnően komor volt. Amint a vádlottak elmondották a rémes tragédia részleteit, amint a tanúk egész sora vallotta az előzmények ocsmányosságait. Hídeg, nyirkos, sötét falakat és barlanglakó, hideg hüllőket fogad egy a normális ember, mint a tanúk által elmondottakat. Az esküdtek nem akarnak kérdezní a tanuktól, — sajnálattal hallottuk az eddigieket is — mondják.

A vádlottak megtörtén, hervadtan állnak az ominózus padon, mint a talajt vesztett növény, mint a letört virág. Olykor hangtalanul felzokog hol az egyik, hol a másik, hogy megrázza őket a kitörő fájdalom, az emlékezet réme. Az ügyész érzi, hogy vádjának falai gyengék, meg fognak inogni s talán össze is dőlnek. A földi törvényeken tul az isteni törvényekre is hivatkozik. „Tiszteljed apádat és anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön.“ Az esküdtek komoran néznek maguk elé. Ők is apák, férék, mint az elhalt. Feláll a védő. Minden szem ráirányul. Szépeket kell mondanía, mert a téma hálás a védőügyvédnek. A védő rekapi-tulálja a bizonyítási anyagát. Tulzottan szinezi az apa bűnét és a család keresztfét. Egyik esküdt a szemeit törölgeti. Bolond dolog az, amikor a férfi könnyez. Egy másik is a zsebkendője után nyul. A védő egyre tüzezebb, egyre lángolóbb szavakat használ. Ragadja a hég, mint a tüzes paripát a megeresztett gyeplő. Egyszer csak oda nézünk az esküdtekre: A tizenkettő közül nyolc a szemeit törölgeti, olyik az orrát is fujja. Még folyik a védőbeszéd, még nincs kérdés feltéve, de már kész az esküdtek verdiktje, ott benn a szívben, a szivekben kész a felmentés. Furcsa az és nagy oka van, ha a férfi könnyez, a férfi sír!

Ugy is latti. Felmentették őket jogos védelem okából.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, kik drága jó, felejthetetlen uram, **EGYED JÁNOS** temetésén megjelentek, ezuton is legáltalában köszönetem nyilvánítom.

Özv. EGYED JÁNOSNÉ.

A háboru krónikája.

Február 18. A Keleti harctéren az ellenség Herestrautól északnyugatra ma reggel óta támadja állásainkat. A harc folyik. — Az olasz harctéren lényeges esemény nem történt. — Az Artois-arcvonalon és a Somme területén, különösen az Ancre minket partján tűzérési harc jelentékeny erősségre fokozódott.

Február 19. Az Ojtoz-völgytől északra tegnap jelentett harcok ellanyhultak. Az ellenséget mindenütt visszavertük. A Kárpátoktól északra húzódó arcvonalon a földérítő tevékenység ismételtelen élénkebb volt. — Az olasz és a délkeleti harctér változatlan. — Erős angol földérítő osztagok élénk tűzelőkészítés után megkísérelték Armentierestől északra és Lilletől délnyugatra, valamint a Labassee-csatornától északra és Ranearrt mellett levő német árkokba benyomulni. A németek részben közelharcokban, amelyekben pedig foglyokat ejtettek, részben pedig tűzelésükkel visszautkák őket.

Február 20. Keleten nem történt különös esemény. — Lipnica Dolnától keletre az oroszok legelső árkaik alatt fölrobbantottak egy aknáját és gyors utánnyomulással megszállták a tölcser. Ezt ellentámadással visszazsereztük. Wolhyniában rohamcsapataink sikeres vállalkozásokat hajtottak végre. — Az utóbbi napokban az olasz tűzérési a hegységi arcvonalak néhány szakaszán is mozgolódni kezdett. Tarvisl ismételtelen lőtte. — Nyugati harctér legtöbb helyén erős köd uralkodott, mely a tűzérési és repülőtevékenységet korlátozta és csak földérítő előretöréseket tett lehetővé.

Február 21. Az angoloknak Messinesből nyugatra erős tűzelőkészítés után megindított előretörése megihusult. — A Champagneban és a Vogézekben kisebb vállalkozások a franciák számára eredménytelenül folytak le.

Február 22. A keleti és délkeleti harctéren lényeges esemény nem történt. — A tenger melléki harcvonalon a tűzérési harc ismét élénk volt. — Yperntől délkeletre és a labasséei csatorna két oldalán meghiusultak az angolok előretörései, Fli-reinél pedig a Maas és a Mosel között a franciák támadásai.

Február 23. Csapataink tevékenysége Dornavatra és a Dnyeszter közti arcvonal területén, tegnap ismét igen élénk volt. — Az olasz harctér változatlan. — Armentierestől délre erős tűzelés után több angol század benyomult a németek állásába. Erőteljes ellentámadással kivetették őket.

A budapesti királyi törvényszéktől.

Ke. 38.439—1916/11.

Hirdetmény.

A budapesti királyi törvényszék közzéteszi, hogy Kalmár A. Antal volt veszprémi, jelenleg budapesti lakos állás nélküli kereskedelmi alkalmazott csődönkívüli kényszer-egyezségi ügyében a tárgyalás folytatására újabb határnapul **1917. évi március hó 6-ik napjának d. e. 10 óráját** e kir. törvényszék elé (V., Alkotmány-u. 14., II. 47.) kitézte, hová és mikorra az összes érdekelteket megidézi.

Budapest, 1917. február 15.

Dr. Szőke József s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Olvashatatlan,
kezeld.

Meghívó.

A Veszprémi Takarékpénztár R.-T.

LXXI. évi

rendes közgyűlését

Veszprémben, székházának tanácstermében
1917. március 7-én, szerdán d. u. 4 órakor

tartja, melyre a t. részvényesek azzal hivatnak meg, hogy a közgyűlésen szavazati joggal személyesen vagy meghatalmazott által csak azok bírnak, kik **30 nappal a közgyűlés előtt** nevükre irt részvényeiket — le nem járt szelvényeikkel együtt — és meghatalmazásaikat a közgyűlés megtartását 48 órával megelőzőleg, vagyis március hó 5-én d. u. 4 óráig az intézet pénztáránál leteszik.

A számadások és mérleg, az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések az intézet tanácstermében közszemlére kitétetek és a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg délelőtt 9 órától déli 12 óráig megtekinthetők.

Tanácskozási tárgyak.

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes felkérése.

2. Az igazgató-választmány és a felügyelőbizottság jelentésének tudomásul vétele; a mérleg és számadás jóváhagyása; az igazgatóságnak, az igazgató-választmánynak, a felügyelőbizottságnak, a tisztviselőknek a felmentvény megadása.

3. Németh Béla részvényesnek az alapszabályok 10., 16., 21., 22., 45., 53., 58., 65., 69. és 80. §-ainak megváltoztatására vonatkozó indítványa.

4. 6 igazgató-választmányi és 2 felügyelőtagnak titkos szavazás útján 3 évre leendő megválasztása.

5. Annak kimondása, hogy az 1916. évi 7. sz. szelvény 1917. március 8-tól kezdve Veszprémben, **intézetünk pénztáránál** és Budapesten a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjánál (V., Tükör-utca 4. sz.) és a Pénzüntézet Központnál 15 koronájával díjmentesen beváltatik.

Kelt Veszprémben, a Veszprémi Takarékpénztár igazgató-választmányának 1917. évi február hó 24-ik napján tartott üléséből.

A Veszprémi Takarékpénztár
Igazgatósága.

BUTOR,

zongora, szőnyeg és egyéb
berendezés megvételre
restetik. Cim a kiadóban.

Répát, káposztát

keres megvételre

BERGSTEIN PÁL

termény, kőszén,
tűzifa kereskedő.

Szombathely.

Könyvelő vagy könyvelőné
felvétetik Oblatt Rudolf cégnél.

— Wellner Gyula fogászati műtermébe egy jó házból való flu fogtechnikus gyakornoknak felvétetik.

Anyakönyvi kivonat.**Születés.**

Ország József m. kir. 7. honv. tábori ágyus-ezredbeli tűzmester és Héber Gizella leánya Olga r. k. — Kuti Lajos kömvesség és István Erzsébet fia Lajos r. kath. — Venczel Ferenc kisbirtokos és Léber Terézia fia Ferenc Mihály r. kath.

Halálozás.

Jankovics Józsefné Megyesi Mária fuvaros neje r. kath. 72 éves. — Molnár Zsófia házicseléd ref. 26 éves. — Özv. Fogi Jánosné Riger Anna magánzó r. kath. 78 éves. — Özv. Ódor Istvánné Tollner Teréz magánzó r. kath. 60 éves. — Schmid József napszámos r. kath. 74 éves. — Kollár Ferencné Oszvári Cecília napszámosnő r. kath. 64 éves. — Kulcsár Ernő r. kath. 11 hónapos. — Énekes Imréné Gyursánszki Terézia napszámos neje r. kath. 45 éves. — Fejes Károly napszámos r. kath. 63 éves. — Vági Gyula r. kath. 5 éves. — Czeiner Antalné Kovács Jozefa napszámosnő r. kath. 56 éves. — Özv. Wellner Mártonné Malik Anna napszámosnő r. kath. 73 éves. — Bruck Sámuelné Leithner Hermin magánzó izr. 84 éves. — Lakner Terézia Mária r. kath. 2 hónapos. — Mészáros Anna r. kath. 2 éves. — Özv. Rékai Sándorné Novák Anna napszámosnő r. kath. 59 éves. — Kerpács Imre róm. kath. 4 hónapos. — Özv. Süle Jánosné Prosser Teréz magánzó r. kath. 67 éves. — Egyed János vendégfogó r. kath. 59 éves. — Andriszék István sütősegéd r. kath. 38 éves.

Házasság.

Farkas János kereskedősegéd r. kath. és Mezei Mária r. kath. — Harmat István Dezső máv. hivatalnok r. kath. és Mezei Matild r. kath.

Elsőrendű
minőségű

balatoni nád
eladó.

: : Tudakozódni lehet : :
URAY KÁLMÁNNAL
Balatonkenesén.

Veszek:

mézet, sárga-
viaszt, törkölyt,
füstölt sonkát és
szalonnát, man-
dulát. ~ Aján-
latokat kér:

SZEMEREY J.
Veszprém.

SULY LÁSZLÓ

biztosítási és bankirodája
VESZPRÉM, Szabadi-utca 3.

Elfogad

az Első Magyar Általános
Biztosító Társaság főképviselő-
ségében élet-, baleset-, járadék-, tűz-,
jég- és szavatossági biztosításokat.
Takarékpénztári-, gyáripari- és
egyéb részvénytársasági, valamint
vállalati részvényeket, érték- és
állampapírokat saját számlára
vásárol és forgalmi áron elad.

Bakos Kálmán

csemege-, fűszer-, bor- és gyarmatáru-
kereskedő, ásványvíz nagy raktára

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Nagy választék

hazai és különleges
Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Déligyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsíz

Konzervek

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal el lesznek intézve

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépő-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kiví-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

a legegyszerűbbtől a legnehezebb
kivitelig minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetmények, falragaszok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és co-
ketési tudósítások, számlák, címkek,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek totaxás szerint füze vagy
bekötve szállíttatnak. Hivatalos le-
velepapírok és borítékok, okmányborí-
tékok mindenféle alakban és színben.
Egy és négytornyos csinos vizsgala-
pok, tet- és aszerinti mennyiségben.
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
írópapírral, egyaránt fogalmazópapírokkal.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 81

Veszprém

Telefon 81